

**Hotellmarknadens konjunkturbarometer
Januari 2020**

Positiva förväntningar trots vikande konjunktur

INNEHÅLL

Sammanfattning / 3

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan / 4

Förväntningarna på efterfrågan på fortsatt hög nivå / 4

Hotellföretagen mer optimistiska än tjänstesektorn / 5

Hotellens förväntningar ger en god prognos / 6

Hotellföretagens förväntningar på priserna / 7

Fler hotellföretag som räknar med stigande priser / 7

Hotellföretagens syn på lönsamheten / 8

Oförändrad RevPAR gav en mer dämpad syn på lönsamheten / 8

Tydlig koppling mellan prisutveckling och synen på lönsamheten / 9

Hotellföretagen nöjdare med lönsamheten än tjänstesektorn / 10

Starkt samband mellan hotellföretagens syn på lönsamheten och den faktiska lönsamheten / 11

Bristen på personal i hotellbranschen / 12

Bristen på hotellpersonal minskade kraftigt / 12

Bristen på personal lägre i hotellbranschen än i tjänstesektorn / 13

Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer / 14

SAMMANFATTNING

HOTELLFÖRETAGEN FORTSATT OPTIMISTISKA TROTS SVAGARE KONJUNKTUR

Trots allt fler signaler om svagare ekonomisk konjunktur så håller hotellföretagens optimism i sig. Det är en klart större andel av hotellföretagen som förväntar sig ökad efterfrågan under det första halvåret 2020 än andelen som förväntar sig minskad efterfrågan.

Dock har förväntningarna på försäljningspriserna det närmaste kvartalet dämpats något samtidigt som hotellens bedömning av lönsamheten sjönk under det fjärde kvartalet 2019. Jämfört med tjänstesektorn som helhet är dock hotellföretagen betydligt nöjdare med lönsamheten.

Andelen hotellföretag som anger brist på personal sjönk relativt kraftigt under fjärde kvartalet och låg på en lägre nivå än för tjänstesektorn. Trots en fortsatt stark tillväxt i hotellbranschen under 2019 så har alltså bristen på arbetskraft minskat under året. Förklaringen är sannolikt den sämre ekonomiska konjunkturen i Sverige som inneburit att arbetslösheten ökat, vilket gjort det lättare att hitta arbetskraft.

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ EFTERFRÅGAN

FÖRVÄNTNINGARNA PÅ EFTERFRÅGAN PÅ FORTSATT HÖG NIVÅ

Hotellföretagens förväntningar på den framtida efterfrågan på deras tjänster på sex månaders sikt ligger kvar på samma nivå som föregående kvartal, se diagram 1. Det säsongsrensade nettotalet låg på 43, vilket var klart över det historiska snittet på 33.

Trots att de flesta prognosmakare förutspår lägre ekonomisk tillväxt i den svenska ekonomin under 2020 har alltså hotellföretagen positiva förväntningar på utvecklingen av efterfrågan på deras tjänster det närmaste halvåret. Ingen inbromsning i tillväxten av belagda hotellrum har heller kunnat noteras på den svenska hotellmarknaden under slutet av 2019. Det är mot den bakgrunden inte så förvånande att hotellföretagen ser fortsatt ljus på utvecklingen i närtid.

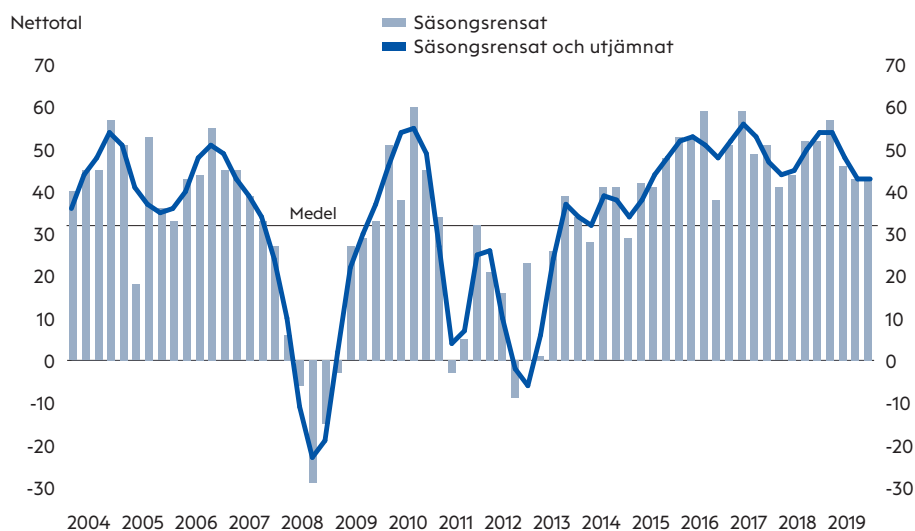

Diagram 1
Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positiva respektive negativa förväntningar avseende efterfrågan på företagets tjänster. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLFÖRETAGEN MER OPTIMISTISKA ÄN TJÄNSTESEKTORN

Samtidigt som hotellföretagens förväntningar på efterfrågan det närmaste halvåret ligger kvar på samma nivå som föregående kvartal, så fortsätter förväntningarna att dämpas för tjänstesektorn i sin helhet, se diagram 2. Nettotalet för hotellföretagen låg, säsongrensats och utjämnat, på 43, vilket kan jämföras med 25 för tjänstesektorn i sin helhet. Nivån för tjänstesektorn ligger till skillnad från nivån för hotellföretagen, dessutom klart under det historiska snittet på 37.

Till skillnaden från hotellnäringen har det dessutom skett en tydlig inbromsning i omsättningstillväxten i volym i tjänstesektorn enligt SCB:s tjänsteproduktionsindex. Under de sista månaderna 2019 var det inte någon tillväxt alls.

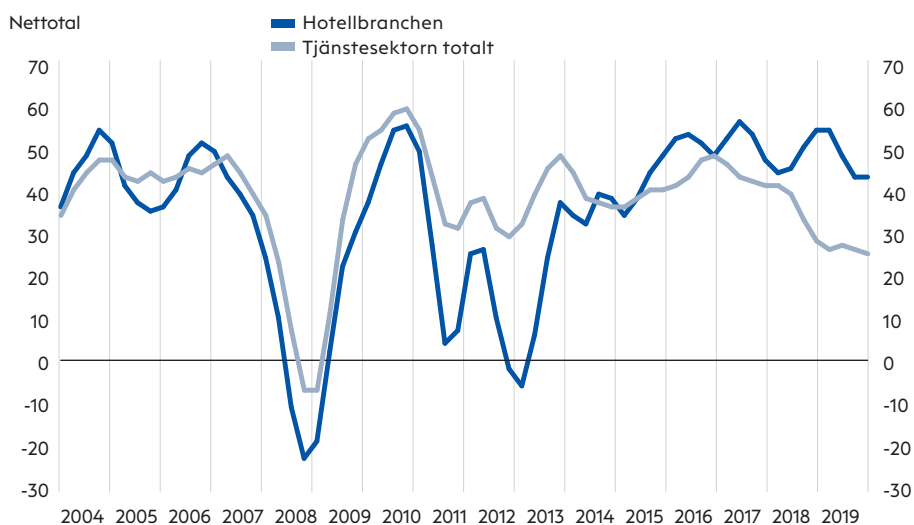

Diagram 2

Hotellföretagens och företagen i tjänstesektorns förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2019, säsongrensats och utjämnat.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Nettotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positiva respektive negativa förväntningar avseende efterfrågan på företagens tjänster. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLENS FÖRVÄNTNINGAR GER EN GOD PROGNOIS

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på deras tjänster på sex månaders sikt har historiskt gett en god prognos över utfallet för den faktiska utvecklingen av efterfrågan. I diagram 3 visas dels utvecklingen av nettotalet för hotellens förväntningar på efterfrågan, dels den faktiska procentuella utvecklingen av hotellens logiomsättning (används här som en indirekt variabel för utvecklingen av omsättningen för hotellföretagens tjänster) för de perioder som förväntningarna avser. Värdena för båda variablerna uttrycks som fyra kvartals rullande medelvärden.

Som diagrammet visar har dock relationen mellan förväntningarna på efterfrågan och faktisk logiomsättning förändrats. Tidigare indikerade ett nettotal på runt 45 en tillväxt i den faktiska logiomsättningen för samma period om 8 till 10 procent. Från 2016 och framåt indikerar motsvarande nivå på förväntningar istället en tillväxt i logiomsättningen om runt fem procent. Det nya sambandet har dock varit stabilt den senaste treårsperioden och hotellens förväntningar på efterfrågan på ett halvårs sikt pekar enligt det nya sambandet på en logiomsättning på runt 5 procent under första halvåret 2020.

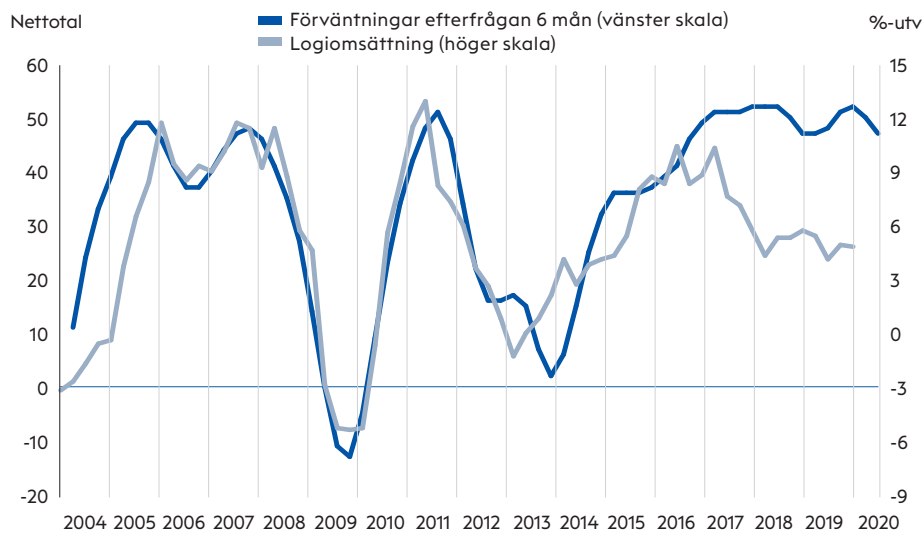

Diagram 3

Hotellföretagens förväntningar på efterfrågan på 6 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2019 och faktisk utveckling av logiomsättning på hotell, 4-kvartals glidande medelvärde.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet) & Inkvarteringsstatistiken (Tillväxtverket/SCB)

HOTELLFÖRETAGENS FÖRVÄNTNINGAR PÅ PRISERNA

FLER HOTELLFÖRETAG SOM RÄKNAR MED STIGANDE PRISER

Det är en betydligt större andel av hotellföretagen som förväntar sig höjda försäljningspriser under första kvartalet 2020 jämfört med andelen som förväntar sig det motsatta, se diagram 4. Nettotalet låg på 28 för fjärde kvartalet, vilket var en ökning från 20 tredje kvartalet. Nivån ligger dessutom högt över det historiska snittet. Förväntningarna är i linje med den optimism avseende efterfrågan som hotellföretagen ger uttryck för.

Historiskt stämmer hotellföretagens förväntningar på utvecklingen av försäljningspriserna väl med vad hotellföretagen anger att utfallet sedan blev. Den faktiska procentuella utvecklingen av snittpriset på hotellmarknaden följer också väl nettotalet för utfallet för försäljningspriset som hotellföretagen har angivit.

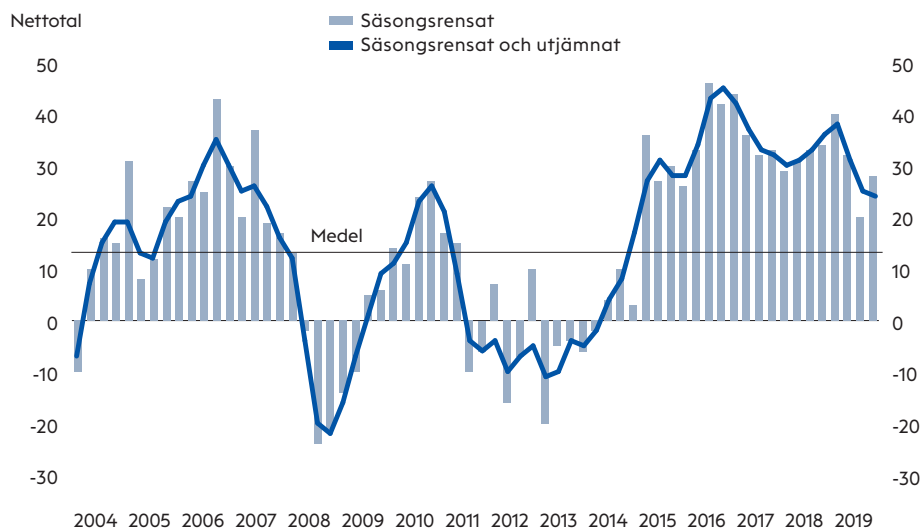

Diagram 4

Hotellföretagens förväntningar på försäljningspriserna på 3 månaders sikt t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat att de förväntar sig höjda försäljningspriser jämfört med andelen som förväntar sig sänkta. Ett värde över 0 indikerar större andel med positiva förväntningar än negativa förväntningar bland företagen.

HOTELLFÖRETAGENS SYN PÅ LÖNSAMHETEN

OFÖRÄNDRAD REVPAR GAV EN MER DÄMPAD SYN PÅ LÖNSAMHETEN

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten var fortsatt positiv och på en hög nivå för det fjärde kvartalet 2019, se diagram 5. Det säsongsrensade nettotalet sjönk dock något jämfört med tredje kvartalet 2019, från 30 till 25. Värdet på 25 är dock klart över det historiska snittet som ligger på 2.

Att synen på lönsamheten har dämpats något under fjärde kvartalet är i linje med att utvecklingen av RevPAR under de sista månaderna av 2019 har varit svag. Trots att tillväxten i belagda hotellrum har utvecklats starkt har nivån på RevPAR legat kvar på ungefär samma nivå som motsvarande månader 2018.

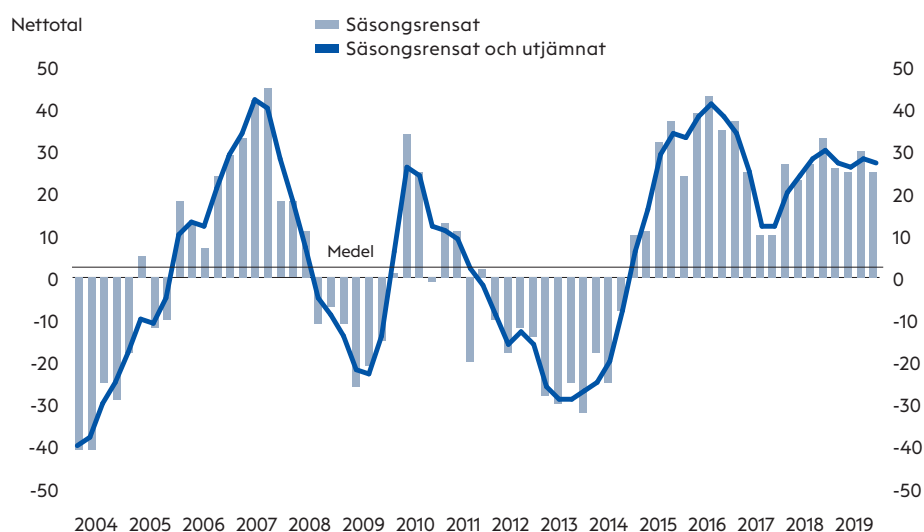

Diagram 5

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten, nyläge t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Netttotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

TYDLIG KOPPLING MELLAN PRISUTVECKLING OCH SYNEN PÅ LÖNSAMHETEN

Det finns en tydlig koppling mellan hur hotellföretagen anger att de har förändrat sina försäljningspriser och hur de ser på sin lönsamhet. Enkelt uttryckt, när hotellföretagen anger att de har höjt sina försäljningspriser är de också nöjda med sin lönsamhet och vice versa. I diagram 6 visas dels utvecklingen av nettotalet för utfallet av hotellens försäljningspriser, dels nettotalet för hotellens syn på lönsamheten. Som diagrammet visar så ju högre nettotal för försäljningspriserna desto högre nettotal för lönsamheten.

I avsnittet om hotellföretagens förväntningar på försäljningspriserna på tre månaders sikt steg nettotalet under fjärde kvartalet, dvs skillnaden mellan andelen hotell som förväntar sig höjda försäljningspriser och andelen som förväntar sig sänkta ökade. Om utfallet av försäljningspriserna de närmaste tre månaderna kommer att vara i linje med hotellens förväntningar kan man förvänta sig att hotellens syn på lönsamheten också kommer att vara mer positiv för första kvartalet 2020 jämfört med fjärde kvartalet 2019.

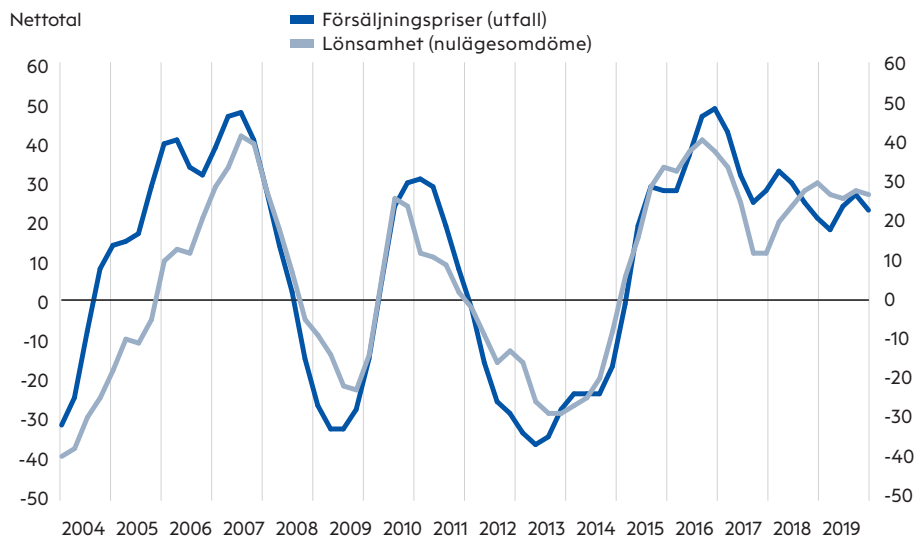

Diagram 6
Utfallet av försäljningspriserna enligt hotellföretagen och deras bedömning av lönsamheten t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet) & Inkvarteringsstatistiken (Tillväxtverket/SCB).

HOTELLFÖRETAGEN NÖJDARE MED LÖNSAMHETEN ÄN TJÄNSTESEKTORN

Synen på lönsamheten var i stort sett oförändrad under fjärde kvartalet 2019 för såväl hotellföretagen som för företagen i hela tjänstesektorn, se diagram 7. Nettotalet för lönsamheten, säsongrensats och utjämnat, för hotellen sjönk från 28 till 27 mellan tredje och fjärde kvartalet medan det för hela tjänstesektorn sjönk från minus tre till minus 4. Det var alltså en större andel tjänsteföretag som var missnöjda med sin lönsamhet än det motsatta under fjärde kvartalet 2019.

Hotellföretagens mer positiva bedömning av lönsamheten betyder inte nödvändigtvis att den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden är högre än för tjänstesektorn totalt. Nöjdheten beror på lönsamheten i förhållande till företagets normala lönsamhet. Lönsamheten mätt som rörelsemarginalen ligger relativt stabil runt 7 procent över konjunkturen för tjänstesektorn som helhet perioden 2004- 2018 medan den fluktuerar betydligt mer med konjunkturen i hotellbranschen och låg under samma period på som lägst 2 procent och som högst på 7 procent.

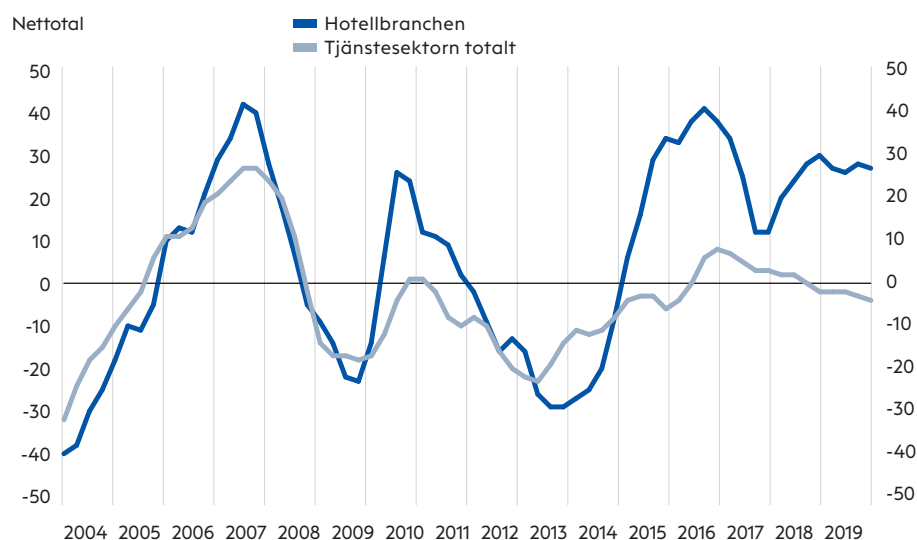

Diagram 7

Hotellföretagens och företagen i tjänstesektorns bedömning av lönsamheten, säsongrensats och utjämnat, nuläge t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

Netttotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

STARKT SAMBAND MELLAN HOTELLFÖRETAGENS SYN PÅ LÖNSAMHETEN OCH DEN FAKTISKA LÖNSAMHETEN

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten, enligt Konjunkturbarometern, samvarierar väl med den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden. I diagram 8 visas dels hotellföretagens bedömning av lönsamheten, dels den faktiska lönsamheten mätt som rörelsemarginalen för hotellmarknaden. På vänsterskalan avläser man rörelsemarginalen i procent och på högerskalan netttotalen för hotellföretagens bedömning av lönsamheten.

Historiskt har hotellföretagens bedömning av lönsamheten, enligt Konjunkturbarometern, givit en god indikation på den faktiska lönsamheten på hotellmarknaden. Sambandet har dock försämrats något de senaste två åren.

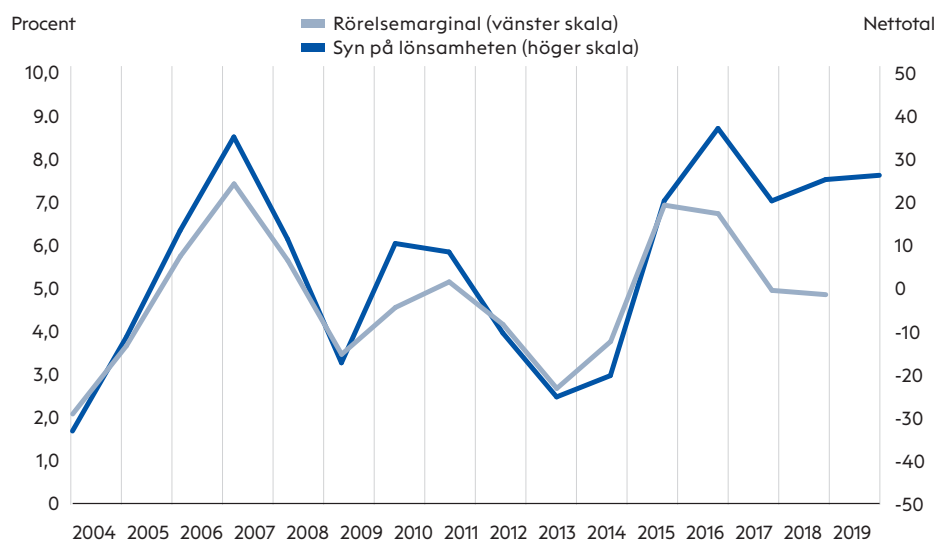

Diagram 8

Hotellföretagens bedömning av lönsamheten och den faktiska lönsamheten mätt som rörelsemarginalen¹, årsvärden.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (konjunkturinstitutet)

Nettotal: Nettotal är skillnaden i andel mellan de företag som har svarat bra respektive dålig lönsamhet. Ett värde över 0 indikerar större andel företag som angett bra lönsamhet än som angett dålig lönsamhet.

¹Rörelsemarginal: Rörelseresultatet i procent av totalomsättning (rörelseresultat: totala intäkter minus rörelsekostnader).

BRISTEN PÅ PERSONAL I HOTELLBRANSCHEN

BRISTEN PÅ HOTELLPERSONAL MINSKADE KRAFTIGT

Bristen på personal i hotellbranschen sjönk kraftigt under fjärde kvartalet, se diagram 9. Andelen hotellföretag som anger brist på personal sjönk under fjärde kvartalet jämfört med tredje kvartalet, från 34 procent till 25 procent. Nivån ligger trots detta fortfarande över det historiska snittet på 16.

Trots fortsatt stark tillväxt i hotellbranschen under 2019 så har alltså bristen på arbetskraft minskat under året. Förklaringen är sannolikt den sämre ekonomiska konjunkturen i Sverige som inneburit att arbetslösheten ökat, vilket gjort det lättare att hitta arbetskraft.

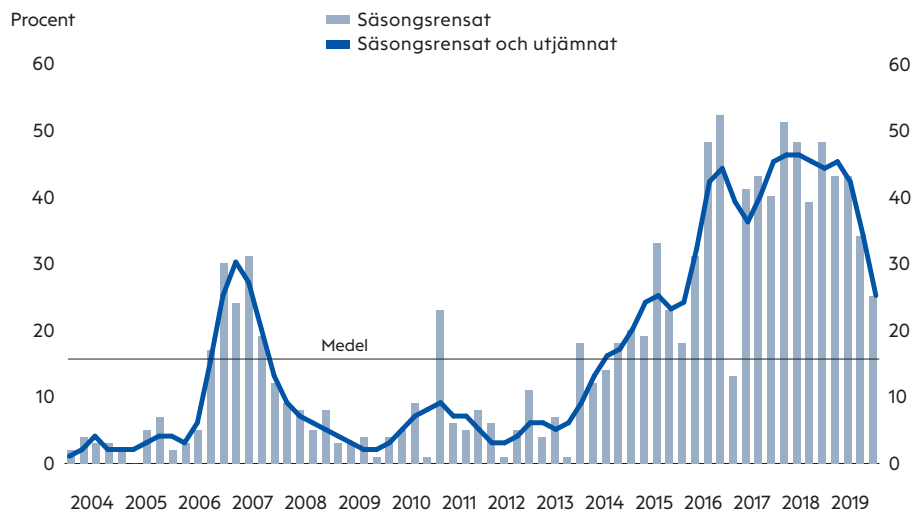

Diagram 9

Andel hotellföretag som anger brist på personal, andel t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

BRISTEN PÅ PERSONAL LÄGRE I HOTELLBRANSCHEN ÄN I TJÄNSTESEKTORN

Även i tjänstesektorn totalt minskade antalet företag som angav brist på personal under fjärde kvartalet 2019, se diagram 10. Andelen sjönk dock mindre i tjänstesektorn som helhet än för hotellföretagen och bristen på personal inom tjänstesektorn låg under fjärde kvartalet något högre än för hotellföretagen.

Att bristen på personal fortsätter att sjunka i hela tjänstesektorn ska tolkas som ytterligare ett tecken på en svagare utveckling i den svenska ekonomin. I ett historiskt perspektiv ligger dock fortfarande nivån på bristen på personal för tjänstesektorn över det historiska snittet på 24 procent.

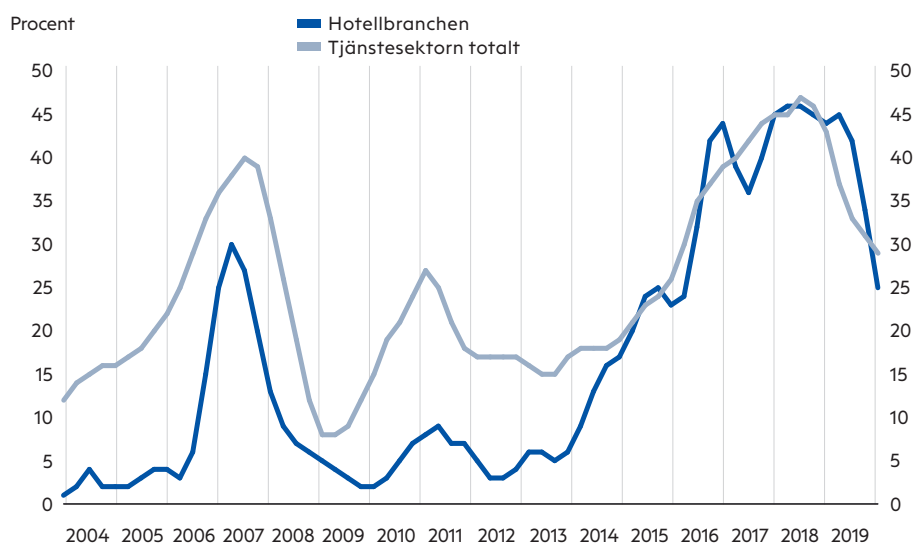

Diagram 10

Andelen hotellföretag respektive företag i tjänstesektorn som anger brist på personal, säsongsrensade och utjämnade värden, andel t.o.m. 4:e kvartalet 2019.

Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)

KONJUNKTURINSTITUTETS KONJUNKTURBAROMETER

Konjunkturinstitutet frågar varje månad svenska företag och hushåll om deras syn på ekonomin. Resultatet sammanställs i rapporten Konjunkturbarometern som ska ge snabba, kvalitativa indikationer om viktiga ekonomiska variabler.

I den här rapporten sammanställs resultaten från det som betecknas som kvartalsbarometern. I undersökningen ingår 164 verksamhetsenheter på hotellföretag där enheterna har minst 20 anställda. I sammanställningen av svaren är företagets svar viktade efter storlek där storleken utgörs av antalet anställda.

De fem frågor som det presenteras svar på i denna rapport är:

FRÅGA	SVARSALTERNATIV		
EFTERFRÅGAN PÅ FÖRETAGETS TJÄNSTER VÄNTAS PÅ 6 MÅNADERS SIKT	ÖKA	OFÖRÄNDRAT	MINSKA
FÖRSÄLJNINGSPRISERNA VÄNTAS DE NÄRMASTE 3 MÅNADERNA	ÖKA	OFÖRÄNDRAT	MINSKA
FÖRSÄLJNINGSPRISERNA HAR DE SENASTE 3 MÅNADERNA	ÖKAT	OFÖRÄNDADE	MINSKAT
LÖNSAMHETEN ÄR FÖR NÄRVARANDE	GOD	TILLFREDSSTÄLLANDE	DÅLIG
HAR FÖRETAGET FÖR NÄRVARANDE BRIST PÅ PERSONAL	JA	NEJ	

Svaren på de flesta frågorna presenteras med så kallade netttotal. Netttotalen definieras som skillnaden i andel mellan de företag som har svarat positivt respektive negativt. Ett värde över 0 indikerar större andel positiva än negativa och tvärtom.

I diagram 11 visas hur svarsfrekvensen bland de tillfrågade hotellföretagen har utvecklats över tiden. Svarsfrekvensen finns bara redovisad fr.o.m. andra kvartalet 2010. Det som redovisas i diagrammet är den genomsnittliga svarsfrekvensen för de frågor som redovisas i denna rapport. Som framgår av diagrammet har svarsfrekvensen de senaste tre åren legat runt 60 procent. Det betyder att svaren under den perioden är baserad på runt 100 verksamhetsenheter i hotellbranschen.

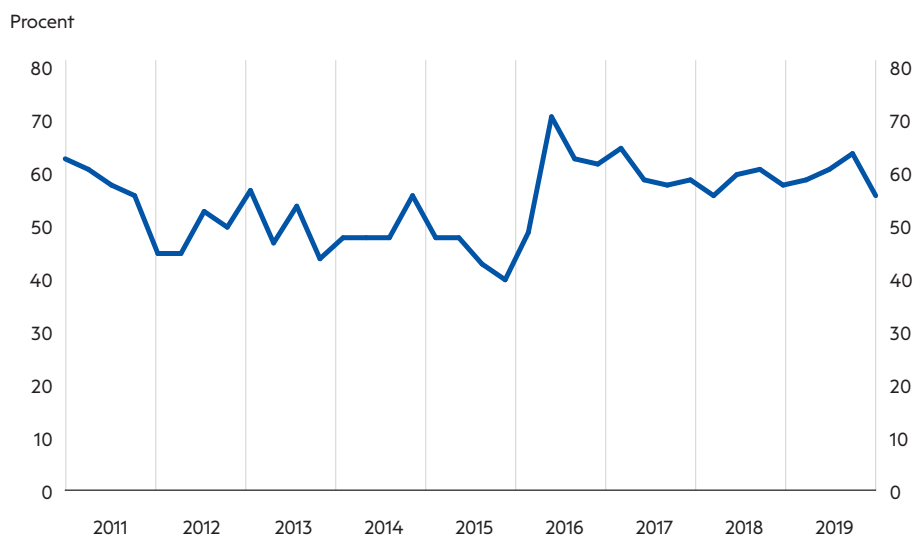

Diagram 11
Svarsfrekvens hotellföretagen, f.o.m. 4:e kvartalet 2019.
Källa: Konjunkturbarometern kvartal (Konjunkturinstitutet)